

ISSN 2458-9799

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi

Cilt 7 Sayı 3 Eylül 2022

dergipark.org.tr/ikcusbfd

Cilt 7 Sayı 3 Eylül 2022

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

ARAŞTIRMA MAKALELERİ	
Investigating Anxiety, Depression, and Stress Levels of Nursing Students During the COVID-19 Outbreak	457-462
COVID-19 Salgını Sürecinde Hemşirelik Öğrencilerinin Anksiyete, Depresyon ve Stres Düzeylerinin İncelenmesi Mustafa <i>DURMUŞ</i>	
Presenteeism: Hemşirelik Bakım Davranışlarını Etkileyen Bir Faktör	463-469
Presenteeism: A Factor Affecting Nursing Care Behaviors Ayşegül <i>ÇELİK</i> , Özlem <i>KARDAŞ KİN</i>	
Bir Kamu Hastanesinde Hemşirelere Yapılan Bilimsel Rol Modelliğın Alanda Akademik Sürecin Aktive Edilmesine Etkisi	471-479
The Effect of Scientific Role Modeling Performed for Nurses in a Public Hospital on the Activation of the Academic Process in the Field Yeliz <i>DOĞAN MERİH</i> , Ayşegül <i>ALIOĞULLARI</i>	
0-24 Ay Bebeğı Olan Annelerin Emzirme Tutumları ile Babaların Emzirmeye Etkisi Arasındaki İlişki	481-487
The Relationship between Breastfeeding Attitudes of Mothers with 0-24 Months Babies and the Effects of Fathers on Breastfeeding Ayşegül <i>ÇİFTÇİ</i> , Duygu <i>SÖNMEZ DÜZKAYA</i>	
The Assessment of Depression in Siblings of Children with Cancer: A Pilot Study	489-494
Kanserli Çocukların Kardeşlerinde Depresyonun Değerlendirilmesi: Bir Pilot Çalışma İbrahim <i>EKER</i> , Özge <i>VURAL</i> , Hamide Nur <i>ÇEVİK ÖZDEMİR</i> , Elif Bilge <i>KELEBEK</i> , Nihan <i>ÇAKALOĞULLARI</i> , Naci <i>GÜLTEKİN</i> , Özge <i>KAYA</i> , Esmâ <i>KURAL</i> , Bilge <i>MUMYAKMAZ</i> , Orçun <i>ÖZTÜRK</i> , Nevzat <i>SAKARYA</i>	
Yetişkin Erkeklerde Fiziksel Aktivite Düzeyine Göre Alt Üriner Sistem Semptomlarının Karşılaştırılması	495-499
Comparison of Lower Urinary Tract Symptoms According to Physical Activity Level in Adult Men Ahmet Raşit <i>DEĞİRMENDERELİ</i> , Kemal <i>OSKAY</i> , Şeyda <i>TOPRAK ÇELENAY</i>	
Testis Kanseri ve Kendi Kendine Testis Muayenesine Yönelik İnanç ve Tutumlar İle Kadercilik Eğilimi Arasındaki İlişki	501-506
The Relationship Between Fatalism Tendency and Beliefs and Attitudes towards Testicular Cancer and Testicular Self-Examination İnan Can <i>GÜNDÜZ</i> , Betül <i>AKTAŞ</i>	
Seralarda Çalışan Doğurgan Çağdaki Kadınların Yeni Tip Koronavirüse (COVID-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi	507-513
Examining The Concern of Women in The Fertile Age Working in Greenhouses to Catch New Type Coronavirus (COVID-19) Sabriye <i>UÇAN YAMAÇ</i> , Nurten <i>TERKEŞ</i>	
The Effect of Rational Iron Medication Use on Pregnancy Hemogram	515-521
Oral Demir İlacının Akılcı Kullanımının Gebelikte Hemogram Düzeyine Etkisi Zümrüt <i>BİLGİN</i> , Yeliz <i>DOĞAN MERİH</i>	
Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin Alzheimer Hastalığı ve Demansa Yönelik Bilgi ve Tutumları	523-528
Knowledge and Attitudes of Health Sciences Students towards Alzheimer's Disease and Dementia Ahsen <i>ERİM</i> , Hülya <i>YÜCEL</i>	
Geriatrik Bireylerin Polifarmasi ve İlaç Kullanımı ile İlgili Bilgi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi	529-533
Evaluation of Knowledge and Practices on Polypharmacy and Drug Use of Geriatric Individuals Funda <i>SOFULU</i> , Ayfer <i>KARADAKOVAN</i>	
Farklı Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Kaygı, Hastalık Kabulü ve Öz Etkililik Seviyesinin İncelenmesi	535-542
Investigation of Anxiety, Acceptance of Illness and Self-Efficacy Level of Individuals with Different Chronic Disease Yasemin <i>CEYHAN</i> , Duygu <i>ZORLU</i> , Sevil <i>GÜLER</i> , Arzu <i>ERTÜRK</i>	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

The Effect of Social Support on Maternal Stress and Anxiety in Risky Pregnancy Riskli Gebeliklerde Sosyal Desteğin Maternal Stres ve Anksiyete Üzerine Etkisi Birsen <i>TOPUZ</i> , Nuray <i>EGELİOĞLU CETİŞLİ</i>	543-548
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi Öğrencilerinin Teknoloji ile İlgili Bakış Açılarının Belirlenmesi Determining Technology Related Perspectives of Physical Therapy and Rehabilitation Faculty Students Şulenur <i>YILDIZ</i> , Elif <i>KIRDI</i>	549-555
Hand Anatomy, Gender Differences, ROC Curve Values and Regression Formulas in Young Adults Genç Erişkinlerde El Anatomisi, Cinsiyet Farklılıkları, ROC Eğrisi Değerleri ve Regresyon Formülleri Sinan <i>BAKIRCI</i> , Kübra <i>ERDOĞAN</i>	557-561
Biyoteknolojik Aşıların Geliştirilmesinde Kullanılan Biyoistatistik Analiz Yöntemleri ve Bir Minitab Uygulaması Biostatistical Analysis Methods Used in the Development of Biotechnological Vaccines and One Minitab Practise Şengül <i>CAN</i> , Ayşegül <i>AKSOY GÖKMEN</i>	563-570
Obez Çocuklarda Omurganın Yapısı ve Mobilitesi ile Denge Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Ön Çalışma Investigation of the Relationships between Structure and Mobility of the Spine and Balance in Obese Children: A Preliminary Study Sevtaç <i>GÜNAY UÇURUM</i> , Damla <i>KARABAY</i> , Hilal <i>UZUNLAR</i> , Derya <i>ÖZER KAYA</i> , Berna <i>EROĞLU FİLİBELİ</i> , Bumin Nuri <i>DÜNDAR</i>	571-576
Erkeklerin Aile Planlaması Yöntemlerine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi Identification of the Men's Attitudes towards Family Planning Methods İlknur <i>YEŞİLÇINAR</i> , Eda <i>ŞAHİN</i> , Tülay <i>YAVAN</i>	577-583
SİSTEMATİK DERLEME Sağlık Okuryazarlığının Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri: Bir Sistematiik Derleme The Effects of Health Literacy on Women's Health: A Systematic Review Özge Şiir <i>DAĞLAR</i> , Ümran <i>OSKAY</i>	585-595
DERLEMELER İntrapartum Dönemde Sürekli Bakım ve Ebelerin Rolü Continuous Care in the Intrapartum Period and the Role of Midwives Ummahan <i>YÜCEL</i> , Belma <i>TAŞ</i> , Aysun <i>EKŞİOĞLU</i>	597-560
Yüksek Yağlı ve Yüksek Karbonhidratlı Diyetlerin Fetal Gelişim ve Bebek Sağlığına Etkisi The Effect of High Fat and High Carbohydrate Diets on Fetal Development and Baby Health Ezgi <i>AYAR</i> , Lütfiye <i>PARLAK YETİŞEN</i> , Zeynep <i>GÖKTAŞ</i>	601-609
Çalışma Yaşamında Dezavantajlı Gruplar ve Eşitsizlikler Disadvantaged Groups and Inequalities in Work Celalettin <i>ÇEVİK</i> , Barış <i>ÖZKUL</i>	611-618
Yaşlılarda Tele Hemşirelik Uygulamaları Tele-Nursing Practices in Elderly People Burcu <i>AKPINAR SÖYLEMEZ</i> , Ecem <i>ÖZGÜL</i>	619-622
Fertiliteyi Geliştirmede Prekonsepsiyonel Bakım: İnfertil Çiftler İçin Örnek Bir Holistik Bakım Şeması Preconception Care to Improve Fertility: An Example of Holistic Care Scheme of Infertile Couples Merlinda <i>ALUŞ TOKAT</i> , Mükerrerem <i>BAŞLI</i> , Figen <i>YANIK</i> , Dilek <i>BİLGİÇ</i> , Melih <i>BAŞOĞLU</i>	623-628

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Gelişimsel Bakış Açısıyla Spinal Musküler Atrofi’de Çocuğun Sağlık Hakkı ve Yaşam Kalitesi Child’s Right to Health and Quality of Life in Spinal Mucsular Atrophy by Developmental Perspective Senemhan <i>YILMAZ</i> , Bedriye Tuğba <i>KARAASLAN</i> , Gözde <i>AKOĞLU</i>	629-635
---	----------------

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Dergi İletişimi

Posta adresi : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çiğli Ana Yerleşkesi, 35620 Çiğli – İzmir

Web : <http://dergipark.gov.tr/ikcusbfd>

Telefon : 0 232 329 35 35 / 4820 ve 4827

Faks : 0 232 325 33 57

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi yayınıdır.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, **EBSCO** (2020 yılından itibaren), **ProQuest Central** (2016 yılından itibaren), **ROAD: The Directory of Open Access Scholarly Resources** (2017 yılından itibaren), **World Catalogue of Scientific Journal** (2016 yılından itibaren), **SOBIAD Atıf Dizini** (2016 yılından itibaren), **Türkiye Atıf Dizini** (2021 yılından itibaren), **Google Scholar** (2016 yılından itibaren) veri tabanlarında indekslenmektedir.

ISSN:2458-9799

Sahibi

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi adına
Prof. Dr. Derya ÖZER KAYA

Onursal Editör

Prof. Dr. Bumin Nuri DÜNDAR

Editör

Prof. Dr. Derya ÖZER KAYA

Bölüm Editörleri (Soyadına göre alfabetik sırayla)

Prof. Dr. Gözde AKOĞLU, Çocuk Gelişimi

Prof. Dr. Yasemin TOKEM, Hemşirelik

Doç. Dr. Nuray EGELİOĞLU CETİŞLİ, Hemşirelik

Doç. Dr. Turhan KAHRAMAN, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon

Doç. Dr. Melike TEKİNDAL, Sosyal Hizmet

Doç. Dr. Gülşah KANER TOHTAK, Beslenme ve Diyetetik

Dr. Öğr. Üyesi İlknur YEŞİLÇİNAR, Hemşirelik

Yayın Kurulu

Pınar SERÇEKUŞ AK, Pamukkale Üniversitesi

Ayşe AKBİYİK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Esra ARDAHAN AKGÜL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Esra AKIN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Betül AKTAŞ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Leyla BAYSAN ARABACI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Melek ARDAHAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Elif ÜNSAL AVDAL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Gül BALTACI, Güven Hastanesi

Deniz BAYRAKTAR, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Murat BEKTAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi

Ayşe BÜYÜKBAYRAM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Burcu CEYLAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Gülay OYUR ÇELİK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Betül ÇİÇEK, Erciyes Üniversitesi

Arzu İCAĞASIOĞLU ÇOBAN, Başkent Üniversitesi

Dilek AYAKDAŞ DAĞLI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Yayın Kurulu (Devamı)

Nurhak Cem DEDEBALI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Jülide Gülizar YILDIRIM DUMAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ahmet EGE, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Fatma ELİBOL, Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Ferman ERİM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Melike ERTEM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Funda GÜMÜŞ, Dicle Üniversitesi

İknur NAZ GÜRŞAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Arzu İLÇE, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi

Hasibe KADIOĞLU, Marmara Üniversitesi

Bedriye Tuğba KARAASLAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Mağfret KARA KAŞIKÇI, Atatürk Üniversitesi

Umut ZİYA KOÇAK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ezgi BELLİKÇİ KOYU, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Nilgün SEREMET KÜRKLÜ, Akdeniz Üniversitesi

Dilek ONGAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Simge EVRENOL ÖÇAL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Yasemin AYHAN ÖNCÜ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ekin Dila TOPALOĞLU ÖREN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Zeynep CANLI ÖZER, Akdeniz Üniversitesi

Beste ÖZGÜVEN ÖZTORNACI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Hatice YILDIRIM SARI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Sema SAVCI, Dokuz Eylül Üniversitesi

Guy SIMONEAU, Marquette University

Habibe ŞAHİN, Erciyes Üniversitesi

Fatih ŞAHİN, Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Deniz ŞANLI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Figen TURAN, Hacettepe Üniversitesi

Sevtap GÜNAY UÇURUM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Berna Nilgün ÖZGÜR SOY URAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Tuba YALÇIN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Derya UZELLİ YILMAZ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Medine YILMAZ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Dergi İletişimi

Posta adresi : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çiğli Ana Yerleşkesi, 35620 Çiğli – İzmir

Web : <http://dergipark.gov.tr/ikcusbfd>

Telefon : 0 232 329 35 35 / 4820 ve 4827

Faks : 0 232 325 33 57

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi yayınıdır.

ISSN:2458-9799

Dergi Sekreteryası

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe AKBIYIK
Dr. Öğr. Üyesi Gamze YURTDAŞ DEPBOYLU
Dr. Öğr. Üyesi Damla KARABAY
Dr. Öğr. Üyesi Orhan ÖZTÜRK
Öğr. Gör. Dr. Feyza DERELİ
Arş. Gör. Dr. Elvan FELEKOĞLU
Arş. Gör. Dr. Gülçin UYANIK
Arş. Gör. Seda ÇETİN AVCI
Arş. Gör. Buse BAKIR
Arş. Gör. Ayşe Nur SONGÜR BOZDAĞ
Arş. Gör. Gamze ÇALIK
Arş. Gör. Büşra DALFİDAN
Arş. Gör. Pınar DOĞAN
Arş. Gör. Kevser KAÇMAZ
Arş. Gör. Gamze KUNDAKÇI
Arş. Gör. Sevgi TİKTAŞ
Arş. Gör. Funda SOFULU
Arş. Gör. Gülsenay TAŞ SOYLU
Arş. Gör. Hilal UZUNLAR
Arş. Gör. Senemhan YILMAZ

Derleme ve Mizanpaj

Arş. Gör. Nurullah BÜKER
Arş. Gör. Sinem ESKİDEMİR
Arş. Gör. Gülşen İŞİK
Arş. Gör. Yasemin KARAAĞAÇ
Arş. Gör. Merve KESKİN
Arş. Gör. Melissa KÖPRÜLÜOĞLU
Arş. Gör. Ece MUTLU SATIL
Arş. Gör. Duygu YILDIRIM

Derginin Yayınlanması ve Web Sitesi Yönetimi

Arş. Gör. Dr. Müge KIRMIZI
Arş. Gör. Çağla AYER
Arş. Gör. Nagehan EVKAYA
Arş. Gör. Merve KURT

Yabancı Dil Danışmanı

Doç. Dr. Jülide Gülizar YILDIRIM DUMAN
Doç. Dr. Dilek ONGAN
Dr. Öğr. Üyesi Deniz BAYRAKTAR
Öğr. Gör. Dr. Tahir Enes GEDİK

Yabancı Dil Danışmanı (Devamı)

Arş. Gör. Dr. İsmail AYVAZ
Arş. Gör. Dr. Yusuf EMÜK
Arş. Gör. Dr. Devrim Can SARAÇ
Arş. Gör. Zuhal ABASIYANIK

Biyoistatistik Danışmanı

Prof. Dr. Ferhan ELMALI
Prof. Dr. Medine YILMAZ

Grafik Tasarım Danışmanları

Prof. Dr. Fikri SALMAN
Doç. Dr. Uğur BAKAN

İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi

Editöryal Politikalar

- Odak ve Kapsam
- Hakem Değerlendirme Süreci
- Açık Erişim Politikası

Odak ve Kapsam

İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi tarafından yılda üç kez yayımlanan multidisipliner, hakemli, süreli bir e-dergidir. İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi sağlık bilimleri ile ilgili klinik ve deneysel özgün araştırma, derleme, olgu sunumu şeklinde hazırlanan makale türünde güncel çalışmaları ve yayınlanmış yazılara ilişkin değerlendirmeleri içeren editöre mektupları kapsar. Dergi sağlık bilimlerinin tüm alanlarında sağlık profesyonellerine ve diğer araştırmacılara yöneliktir. Dergi; yayınladığı makalelerde, konu ile ilgili etik kurallara ve bilimsel standartlara uygun olma ve ticari kaygı gözetmeme şartını aramaktadır.

Bilimsel Danışma Değerlendirme Süreci

Makale gönderimi ve Bilimsel Danışma Kurulu Üyelerinin değerlendirmeleri DergiPark üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Yayınlanmak için gönderilen makalelerin daha önce başka bir yerde yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olması gerekir. Eğer makalede daha önce yayınlanmış; alıntı yazı, tablo, resim mevcut ise makale yazarı, yayın hakkı sahibi ve yazarlarından yazılı izin almak ve bunu makalede belirtmek zorundadır.

Bilimsel toplantılarda sunulan özetler, makalede belirtilmesi koşulu ile kabul edilir. Ayrıca, dergilerin özel sayılarında özetleri yayınlanan bildirimlere ait ayrıntılı bilginin bildirilmesi gerekmektedir. Dergiye gönderilen makale, biçimsel esaslara uygun ise danışman incelemesinden geçirilip, gerek görüldüğü takdirde, istenen değişiklikler yazarlarca yapıldıktan sonra yayınlanır.

Başvuruyu takiben, makale bir (1) ay içerisinde alanında uzman iki (2) danışman tarafından değerlendirilir. Düzeltme istendiği takdirde yazarlar, gözden geçirilmiş makaleyi iki (2) hafta içerisinde yeniden dergiye gönderirler. Gerekli takdirde bu süre editörün kararıyla uzatılabilir. Hakemler tarafından yapılması istenen düzeltmelerin niteliğine bağlı olarak düzeltilerek tekrar dergiye gönderilen makale üç (3) hafta içerisinde hakemler tarafından değerlendirilir veya editör tarafından hakemlere gönderilmeksizin değerlendirme tamamlanır.

Makale yayınlanmak üzere dergiye gönderildikten sonra yazarlardan hiçbiri, tüm yazarların yazılı izni olmadan yazar listesinden silinemez, ayrıca hiçbir isim, yazar olarak eklenemez ve yazar sırası değiştirilemez.

Açık Erişim Politikası

Bu dergi yayınlanma ile birlikte açık erişimi sağlama politikasını benimsemiştir.

EDİTÖRDEN

Değerli Okurlarımız,

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, Eylül 2022 döneminde sağlık alanında güncelliğini koruyan pandemi süreci, kanser, kadın, aile ve çocuk sağlığı, kronik hastalıklar, yaşlılık, dezavantajlı gruplar, fiziksel aktivite, teknolojik gelişmeler ile sağlık eğitimi konularını kapsayan yayınları içermektedir. Bu sayıda toplam **18 adet araştırma makalesi, 1 adet sistematik derleme, 6 adet derleme** olmak üzere 25 adet yayın yer almaktadır.

COVID-19 salgını sürecinin kişilerde psikosomatik etkilerinin devam ettiğini gösteren çalışmalar güncelliğini korumaktadır. Bu kapsamda, **“COVID-19 Salgını Sürecinde Hemşirelik Öğrencilerinin Anksiyete, Depresyon ve Stres Düzeylerinin İncelenmesi”** isimli araştırma, hemşirelik öğrencilerinin depresyon, anksiyete ve stres düzeylerini düşük bulmuştur, bununla beraber gereken yöntem ve eğitimin verilmesinin olası psikosomatik problemleri önleyebileceği vurgulanmıştır. Diğer bir çalışma, **“Seralarda Çalışan Doğurgan Çağdaki Kadınların Yeni Tip Koronavirüse (COVID-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi”** isimli yayınlanmış, kırsal kesimde seralarda çalışan kadınların COVID-19'a karşı orta düzeyde korku, düşük düzeyde ise anksiyete yaşadıkları ortaya konulmuştur.

Kanser ile ilgili çalışmalar bu sayıda da önemli yer teşkil etmiştir. **“Kanserli Çocukların Kardeşlerinde Depresyonun Değerlendirilmesi: Bir Pilot Çalışma”** isimli araştırma, kanserli çocukların kardeşlerinin de kanserle ilişki depresyon ve psikolojik reaksiyonlar yaşadığını saptamıştır. Aile temelli psikososyal yaklaşımlara olan ihtiyaç ortaya konulmuştur. **“Testis Kanseri ve Kendi Kendine Testis Muayenesine Yönelik İnanç ve Tutumlar ile Kadercilik Eğitimi Arasındaki İlişki”** sanayi sektöründe çalışan genç erişkin erkeklerin testis kanseri ve kendi kendine testis muayenesine yönelik inanç ve tutumları ile kadercilik eğitimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Diğer birçok kanser türünde olduğu gibi testis kanserinde de erken tanının önemine yönelik toplumdaki farkındalık oluşturulması, erken tanı davranışlarının sergilenmesinde sağlık inanç, tutum ve algılarının dikkate alınması gereği bu çalışma ile bir kez daha gündeme taşınmıştır.

Kadın, aile, çocuk sağlığı, yaşlılık, kronik hastalıklar ve dezavantajlı gruplar ile ilgili çalışmalar yayınların büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. **“0-24 Ay Bebeği Olan Annelerin Emzirme Tutumları ile Babaların Emzirmeye Etkisi Arasındaki İlişki”** isimli çalışmada annelerin emzirme tutumunda babaların pozitif yönde bir etkisi olduğu bulunmuştur. Gebelik ve emzirme dönemi, anne ve çocuk için olduğu kadar sağlıklı toplumların oluşması için de önemli süreçlerdir. Bu çalışma, babaların annelerin emzirme kararlarını pozitif yönde etkileyerek emzirmenin devamlılığını sağlayabileceğini, annelerin motivasyonlarını artırıp, karşılaştıkları emzirme sorunlarına yönelik çözümler geliştirdiğinde emzirme oranlarının artmasında etkin rol oynayabileceğini göstermiştir. **“Oral Demir İlacının Akılcı Kullanımının Gebelikte Hemogram Düzeyine Etkisi”** isimli çalışmada, gebelere demir ilaçlarının doğru-akılcı kullanımının önemi vurgulanarak düzenli oral demir ilacı kullanımının hemoglobin ve hematokrit değerlerini ve fetal gelişimi olumlu yönde etkilediği gösterilmiştir. **“Riskli Gebeliklerde Sosyal Desteğin Maternal Stres ve Anksiyete Üzerine Etkisi”** isimli çalışmada riskli gebeliklerde sosyal destek ile maternal stres ve anksiyete arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sağlık profesyonellerinin riskli gebeliği olan gebelerin ihtiyaç duydukları sosyal desteğe sahip olup olmadıklarını sorgulamalarının önemi vurgulanmıştır. **“Fertiliteyi Geliştirmede Prekonsepsiyonel Bakım: İnfertil Çiftler İçin Örnek Bir Holistik Bakım Şeması”** isimli derleme ile infertil çiftlerde prekonsepsiyonel bakımın önemine dikkat çekmek, sağlık profesyonellerine yönelik holistik bakım girişimleri sunmak ve hemşirenin rollerini ortaya koymak hedeflenmiştir. **“Erkeklerin Aile Planlaması Yöntemlerine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi”** isimli çalışmada eğitim düzeyi yüksek olan erkeklerin daha olumlu tutuma sahip olduğu belirtilmiştir. **“Sağlık Okuryazarlığının Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri: Bir Sistematik Derleme”** çalışmasında sağlık okuryazarlığının bir bireyin kendi sağlığı hakkında karar verirken sağlık bilgilerini arama, anlama ve uygulama yeteneğini ifade ettiği ve birçok sağlık davranışını olumlu etkilediği belirtilmiştir. **“Intrapartum Dönemde Sürekli Bakım ve Ebelerin Rolü”** irdelenmiş ve ebelik bakımının önündeki engeller incelenmiştir. **“Yüksek Yağlı ve Yüksek Karbonhidratlı Diyetlerin Fetal Gelişim ve Bebek Sağlığına Etkisi”** bir derleme çalışması olarak sunulmuştur. Hem yüksek yağlı hem de yüksek karbonhidratlı diyetlerin fetal gelişim ve bebek sağlığı üzerine çeşitli olumsuz etkileri ve bunların yetişkin dönemde ortaya çıkabilecek hastalıkların riskini arttırdığı bildirilmiştir. Bu nedenle, gebeliğin sağlıklı sürdürülebilmesi ve bebeğin yetişkinlik döneminde sağlıklı bir hayat sürabilmesi için maternal diyetin yeterli ve dengeli olması gerektiği vurgulanmıştır. **“Gelişimsel Bakış Açısıyla Spinal Musküler Atrofi’de Çocuğun Sağlık Hakkı ve Yaşam Kalitesi”** tartışılmış ve uzmanların, politika geliştiricilerin farkındalığının artmasına yönelik öneriler sunulmuştur. **“Yaşlılarda Tele Hemşirelik Uygulamaları”** ile yaşlı bireylerin bakımında kullanılan tele hemşirelik uygulamalarına karşı farkındalık oluşturmak, tele hemşirelik uygulama örneklerini sunmak amaçlanmıştır, tele hemşirelik uygulamalarının avantaj ve dezavantajları incelenmiştir. **“Geriatrik Bireylerin Polifarmasi ve İlaç Kullanımı ile İlgili Bilgi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi”** kapsamında geriatrik bireylerin ilaç kullanımına ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle, geriatrik bireyler yönelik ilaç yönetimi konusunda eğitimlerin planlanması ve ilaç yönetimine yönelik ortak hedefler oluşturulması gerekliliği ortaya konulmuştur. **“Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin Alzheimer Hastalığı ve Demansa Yönelik Bilgi ve Tutumları”** incelenmiş ve öğrencilerin bilgi düzeyini arttırmak için geliştirici ders içeriklerine ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. **“Farklı Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Kaygı, Hastalık Kabulü ve Öz Etkililik Seviyesinin İncelenmesi”** isimli arattırma kronik hastalığa sahip bireylerde kaygı düzeyleri yüksek, hastalık kabulü ve öz etkililik seviyesi düşük bulunmuştur. Bu nedenle, farklı kronik hastalığa sahip bireyler, hastalığa karşı ortaya çıkan tutumlar açısından dikkatli değerlendirilmeli ve bakım planları bu doğrultuda sürdürülmelidir. **“Çalışma Yaşamında Dezavantajlı Gruplar ve Eşitsizlikler”** isimli çalışmada dezavantajlı grupta yer alan kadınlar, engelliler, çocuklar, yaşlılar, göçmen işçiler, eski hükümlüler olarak karşımıza çıkan

EDİTÖRDEN

çalışanların sağlık durumlarının ve yaşam kalitelerinin olumsuz etkilendiği belirtilmiştir. Çalışan merkezli bir iş sağlığı güvenliği politikasında, çalışanların sağlık ve sosyal yönden güvence altına alınması ve desteklenmesi üzerinde durulmuştur.

Fiziksel aktivite ile ilgili araştırmalar da güncelliğini korumaktadır. Bu kapsamda, **“Yetişkin Erkeklerde Fiziksel Aktivite Düzeyine Göre Alt Üriner Sistem Semptomlarının Karşılaştırılması”** isimli çalışmada inaktif yetişkin erkeklerde, çok aktif olanlara göre daha fazla alt üriner sistem semptom olduğu görülmüş ve bilinçli fiziksel aktivite programlarının oluşturulmasının önemi vurgulanmıştır.

Teknolojinin sağlık alanına girişi ile bu alanda yapılan çalışmalar hız kazanmıştır. **“Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi Öğrencilerinin Teknoloji ile İlgili Bakış Açılarının Belirlenmesi”** isimli kesitsel araştırmada öğrencilerin en az yarısının teknolojik araçlarla karşılaştığı ve bu deneyimlerin son sınıf derslerinde yoğunlaştığı görülmüş, teknolojik araçlar hakkında farkındalığı arttırmak için önerilerde bulunulmuştur. **“Biyoteknolojik Aşılarda Geliştirilmesinde Kullanılan Biyoistatistik Analiz Yöntemleri ve Bir Minitab Uygulaması”** ile biyoteknolojik aşı geliştirmek için kullanılan biyoistatistik analiz yöntemleri tanıtılmıştır.

Bu sayıda yayınladığımız kas-iskelet sistemi ile biyomekani çalışmalarında, **“Genç Erişkinlerde El Anatomisi, Cinsiyet Farklılıkları, ROC Eğrisi Değerleri ve Regresyon Formülleri”** ile genç erişkin kadın ve erkek bireylerin el boyutlarından cinsiyet tahminine yönelik analizler yapılmış ve elde edilen regresyon formülleri özellikle adli tıp uzmanları ve adli antropologların kullanımına sunulmuştur. **“Obez Çocuklarda Omurganın Yapısı ve Mobilitesi ile Denge Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Ön Çalışma”** ile obez çocuklarda omurga yapısı ile denge arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Obez çocukların gelişimleri boyunca omurga yapı ve mobilitelerinin takibinin yapılmasının ileriki problemlerin önlenmesinde önemli olduğu bildirilmiştir.

Hemşirelik bakımı konusunda **“Presenteeism: Hemşirelik Bakım Davranışlarını Etkileyen Bir Faktör”** isimli araştırma hemşirelerin orta düzeyde presenteeism (psikolojik olarak işte var olamama) yaşadığını ve bu durumunun hemşirelik bakım davranışlarını negatif etkilediğini belirlemiştir. Hemşirelik eğitimi konusunda **“Bir Kamu Hastanesinde Hemşirelere Yapılan Bilimsel Rol Modelliğinin Alanda Akademik Sürecin Aktive Edilmesine Etkisi”** isimli çalışmada, kamu hastanesinde üç yıllık süreçte Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürlüğü bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel rol modellik sonrasında, sahada hemşirelikte akademik sürecin aktifleştirildiği, hemşirelerde bilimsel sürece katılım oranının arttığı saptanmıştır.

Pek çok farklı araştırmanın yer aldığı bu sayımızın farkındalığı ve toplumsal duyarlılığı artırarak ileriki çalışmalara ışık tutmasını diliyorum. Bu sayımızı, sağlıklı yaşamın sürdürülmesi ve hastalığın iyileştirilmesi sürecinde bilimsel ve insan odaklı bir yaklaşımla problemlerin çözülmesi, tıbbi yöntemlerle tedavi ve rehabilite edilmesi hususunda yoğun çaba, emek ve özveri ile çalışan sağlık çalışanlarına ithaf ediyorum. Bu kapsamda, Prof. Dr. Fikri SALMAN tarafından tasarlanan ve sağlık çalışanlarına çiçek takdim edilmesini sembolize eden orijinal kapak resmi ile tüm sağlık çalışanlarına teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Derya ÖZER KAYA

Editör